
A Magyar Környezeti Nevelési Egyesület hírlevele 2024 május

Éves közgyűlésünk kapcsán

2024. május 11-én volt egyesületünk közgyűlése. A napirendnek megfelelően, s Kelen Gábor levezetésének köszönhetően rendben zajlott minden. A beszámolókból kiderült, hogy özön munkát végeztünk. Ráadásul felkészülten, jó visszajelzésekkel, örömmel tettük a dolgunkat. Pedig „nehezített” pályán mozgunk, ahol a háttérrel nehezen biztosítjuk. Mégis visz bennünket a lelkesedés, beleállunk a kihívások teremtette helyzetekbe, s keressük a „válaszokat”, pl. egy-egy újabb vándortanösvény készlet készítésével, egy-egy pedagógusműhely fejlesztésével, új kerületi séták tervezésével. A munkatervünk is ezt a sokszínűséget tükrözi.

Puli díjazottjaink mosolyogva vették át a kis kerámia pulikat (3 fekete, 3 szürke talált gazdára), meg az okleveleket. *(Ld. később a részletes beszámolót erről.)*

A tagdíj emelést alaposan átgondoltuk, érveket és ellenérveket gyűjtöttünk magasabb, alacsonyabb emelések mellett. Abban egyetértettünk, hogy muszáj tagdíjat emelnünk a jövő évben, hogy az irodai háttérrel ezzel is támogassuk. Beszéltünk arról is, hogy miként lehet adományozni, ill. miként lehet méltányossági okból esetenként „felmentést” kérni a tagdíjfizetési kötelezettség alól.

Barabási Albert-Lászlóra mint tiszteletbeli tagra Victor András tett javaslatot, amit mindenki egyhangúan támogatott. [Barabási Albert-László hálózatelméletét](#), ill. a könyveit, gondolatait sokan ismerjük.

A „terülj, terülj, asztalkámról” elfogyasztott ebédet követően gazdag szakmai programon vehettünk részt. Végre megtudhattuk, hogyan lett Vásárhelyi Tamás a kéregpoloskák „szerelmese”. Hatott ránk az előadás, mert mi is rácsodálkoztunk a poloskák sokféleségére, szépségére, no meg Tamásra. A MOME hallgatói és játékfejlesztői által megálmodott kooperatív stratégiai „Balaton” társasjátékot Könczey Réka mutatta meg, hogy kedvet csináljon nekünk a kipróbáláshoz, a társasjátékkal való tanuláshoz. Ezt követően a vándortanösvény animátorok közül

néhányan – Vásárhelyi Tamás, Kecskés Ferenc, Keve Ildikó, Forintos Krisztina, Hársas Éva – bemutatták a kevésbé ismert játékokat a vándortanösvény eszközkészletekből. Nagyon jó kis forgatag alakult ki, pezsgő játék vette kezdetét! Utána Neumayer Éva és Kurucz Márta vetítéssel egybekötött előadáson mutatták be, mi is az a biomimikri, s hogyan alakult ki, milyen háttere van, milyen pedagógiai lehetőségek rejlenek benne (STE(A)M). A biomimikri játékok, feladatok kipróbálása lázba hozott mindenkit! Fújtuk a szappanbuborékokat, megvizsgáltunk növényi részeket, s kis időre feltalálók lettünk, mert kitaláltuk, mit tanulhatnánk az adott növényi rész tulajdonsága alapján, mit fejleszthetnénk... Még a tojástörést is kipróbáltuk markunkba szorított tojással! (A többségük ép maradt.)

Jó hangulatban, beszélgetések közepette pakoltunk el. A Darvas Kata által felajánlott, saját szaporítású növények mind elkeltek, a felajánlott, elvihető kiadványokból is mazsoláztunk. 😊 Köszönjük, Kata!

Egyesületi társainknak köszönjük az egész éves környezeti nevelői munkát. Vezetőségi társaim támogató figyelme, felelős feladatvállalása nélkül nem tudtunk volna minőségi eredményeket felmutatni. Hála érte! Sztridáné Kurucz Krisztának köszönjük a közgyűlés előkészítését, a jegyzőkönyv írását, s az egész éves segítséget. A közgyűlés szakmai programját biztosító tagjainknak pedig a remek hangulatú bemutatókat köszönjük! 😊

A munkát folytatjuk.

Saly Erika

Tavaszi közgyűlés Nagy Andrea társunk visszatekintése alapján

A Magyar Környezeti Nevelési Egyesület közgyűlésére és azt követő szakmai programra gyűltünk egybe Budapesten május 11-én. A közgyűlés a kötelező elemekkel gyorsan, hatékonyan lezajlott. Fantasztikus, micsoda aktivitással mennek a programok! Nagy-nagy köszönetet mondott Erika minden kedves önkéntesnek, tisztviselőnek, aktív tagunknak. A 2024-es év programjait is átnéztük, a források oldala még hiányos, de az aktivitás töretlen. Készülünk a Zöld OT-ra a vizes vándortanösvény már elkészült játékaival és szekciórészvétellel, továbbá az őszi MKNE OT-ra is, ami – Bia meghívására – Orfűn lesz.

A Puli díjasok idén 6-an vannak, ez tehát különleges év, mert általában 5 főt szoktunk díjazni – mondta el Erika.

Ezen kívül jelölés érkezett tiszteletbeli tagra; felmerült, hogy Barabási Albert-Lászlót felkérjük erre, s a jelölést Victor András vetette fel, a közgyűlés pedig támogatta. Nézzetek utána, ha esetleg nem ismeritek a munkásságát! Fő területe a hálózatok működésének kutatása, beleértve a társadalmi és ökológiai megjelenési formákat is. Ezt a könyvét ismerem, nagyon tudom ajánlani:

<https://www.libri.hu/konyv/behalozva.html>

Az ebédszünetre ismét változatos elemőzsiákat sorakoztattunk fel a „terülj asztalkára”. Pogácsákat, kencéket, epret és más finomságokat képzeljétek el!

A szakmai program első pontjaként Vásárhelyi Tamás múzeumi határozói munkájába pillantottunk be. Tamás a 70-es években, a déli féltekén begyűjtött poloskapéldányok leírásán fáradozott és új fajokat is sikerült leírnia, elneveznie. Emellett a biodiverzitás jegyében a poloskák alakváltozatosságára láttunk nagyon jó szemléltetést, pl. bödepoloska mint 3D modell, kéregpoloska 2D-s, illetve a bot poloska 1D-s modellhez hasonlítható.

Bemutatták a Beporzók vándortanösvény jó néhány alig ismert elemét is a tagjaink. Jó hangulatban játszottunk a festmények ihlette képkártyákkal, az útvesztőkkel, a rejtvényekkel, avagy a részletkereső, igen nehéz feladatokkal.

Könczey Réka a „Save the Lake” (MOME), azaz egy ökológiai érzékenyítő társasjátékot mutatott be. Ez egy kooperatív stratégiai társasjáték, főbb szerepekkel (ökológus, építész, gyártulajdonos, befektető, dizájnér stb.), a szerephez tartozó feladatokkal, miközben közös cél a Balaton társadalmi, természeti, gazdasági környezetének, tájhasználatának fejlesztése. Vagyis el kellene kerülni az összeomlást, legalább az egyensúlyt fenntartani, avagy még fejlesztést is elérni. Réka kiemelte, hogy ha egy adott esetben összeomlásra futna ki a játék, akkor hatványozottan fontos a kárenyhítés (a játékosok lelkében!), tehát az egyébként is kötelező reflexiók kört érdemes kiegészíteni olyan „Öko bingó” körrel, ahol vállalásokat tehetnek a közeljövőre a játékosok, hogy ők mit valósítanak meg a mindennapokban a fenntarthatóság felé tett lépésként (akár balatoni lakosok, akár máshol élnek). A MOME-től a társasjátékból két példányt kapott az egyesület, amelyekkel a bemutató, az ismerkedő játékok elkezdhetők.

Az alábbi 13 perces videóban Lencse Máté játéktervező meséli el a játékfejlesztés folyamatát, illetve a játékot is bemutatja.

<https://www.youtube.com/watch?v=vyo9bYITz3Q>

Neumayer Éva és Kurucz Márta bemutatója következett a biomimikri játékokkal és a biomimikri-napra való felhívással. A módszertanában nagyon sok lehetőség van. Itt tudtok utánanézni részletesen:

<https://biolearn.eu/en/hungary> illetve <https://biolearn.eu/hu/future/biomimicry-day>

A tapasztalati tanulási megoldásokra terelődött a szó, és a bemutatott játékokat ki is próbálhattuk. Sasszem, Bernoulli elv, Színek festék nélkül stb. Hogy milyen találmányokat adhat nekünk a természet? Pl. a lependék termés nagyon formatervezett „természeti ötlet”, kis ellenállással pörgő alkatrészeknek. Avagy a Collembolák (ugróvillások) ugrókészüléke akár a svájci bicskát, akár a színházi kés példáját is eszünkbe juttathatja. Az alábbi linken nézzétek meg, hogyan működik az ugróvillások készüléke! Attenborough kalauzol és magyaráz a 2 perces kisfilmben. Ez a parányi lény akkorát képes ugrani a testméretéhez képest, mintha egy ember az Eiffel tornyot ugraná át!

<https://www.youtube.com/watch?v=OwOL-MHcQ1w>

Hazafele a bodza ernyős virágzatán merengtem, s kirajzolódott az esernyő, avagy a sok-sok ruhát elbíró esernyősen kinyíló ruhaszáritó képe. Persze ezek már meglevő találmányok, de keresni, kutatni folyamatosan lehet a diákjainkkal, ezek a kutatások igazán nyitott végű projekteket kínálnak.

Sok szép derűs és zöld napot kívánunk nektek, tapasztalati tanulással, játékossággal, irodalommal, művészettel, humorral és STEAM-mel, amely ez esetben nem a gőzt jelöli. <https://kodmuhely.hu/blog/2020/06/14/steam-holisztikus-szemlelet/>

Nagy Andrea

Puli díjasok 2024

A képről sajnos hiányzik Berényiné Parti Krisztina és Schenkerik Zsuzsa (ők később veszik át díjukat)

Az idén 11 javaslat érkezett, köztük a Beporzók szakmai csoportra is. Azonban évente csak 5 díj adható (kivételes esetben több). A döntésnél szempont volt, hogy aki a közelmúltban kapott díjat, az most ne kapjon. Az idei évben az elnökség úgy döntött, hogy végül 6-an kapnak Puli díjat kiemelkedő munkájukért. A beszámolóban olvasható mindazok neve, akiknek még köszönettel tartozunk. De ez nem jelenti azt, hogy az egyesületi központból irányított munkákon túl, vidéken, a helyi közösségekben ne végeznének fantasztikus fenntarthatósági munkát társaink. Vagyis: mindenki ünnepelje meg kicsit önmagát és a többiekét! Legyen közös ez az öröm, s merítsünk erőt belőle, mert vannak, lesznek kihívások a jövőben is!

A 2024-es közgyűlésen a következő Puli díjakat adtuk át:

Fekete:

- Berényiné Parti Krisztina: Kriszta volt már FB tagunk, figyelemmel kíséri az egyesület tevékenységét. Pedagógusként, környezeti nevelőként a diákjaival teszi helyben a legtöbbet, pl. patakot gondoz. Szívén viseli volt környezeti nevelő társunk, a zoopedagógus Pintér Tibor emlékének ápolását is. A solymári OT példaértékű programjáért és vezetéséért méltán jár neki a Puli díj.
- Keve Ildikó: Még csak két éve tagunk, de a kezdetektől nagyon aktív. Eleinte csak megfigyelőként volt jelen köztünk, majd egyre több rendezvényünkön segített. A programokon való részvétel és az animátorképzés után egyre több javaslattal élt. A honlap kezelését is felvállalta, szívesen részt vesz innovatív feladatokban is. Ő kezdeményezte

az Amerikai Nagykövetséggel való kapcsolatfelvételt (nem rajtunk múlt, hogy a párbeszéd kihunyt). Nyugodt és kedves személyiségevel hamar beilleszkedett a közösségünkbe, jó kapcsolatokat ápol a Beporzók csoport minden tagjával. Számos esetben volt már demonstrátor. Angolul is vállalja a segítő szerepet. Az Év beporzói kampány grafikai és informatikai munkáját nagyon precízen végzi.

- Dr. Szentpétery Lászlóné Marianne: Régóta tagja az egyesületnek. Jelenleg aktív választmányi tagunk. A fiatalok aktivizálását, összefogását tűzte ki céljául. Sikeresen vitt egy 12. kerületben megvalósuló projektet. Volt már Jelölő Bizottsági tag, részt vesz a nyilvános programjainkon (közgyűlés, OT). Több új tagunk lett általa. A konferenciákon, amelyeken részt vesz, képviseli egyesületünket. Önkénteskedik is, amikor ideje engedi, pl. az Állatkertben.

Szürke:

- Kecskés Ferenc: Szakmai tudása, elhivatottsága, innovatív megoldásai (digitális oktató anyagok, táblás játékok és más oktató anyagok) kiemelkedőek. Általa kerültünk kapcsolatba a Békásmegyeri Közösségi Házzal, ahol ő rendszeres előadó, mi pedig évek óta meghívottak vagyunk. A Beporzók munkacsoportban sok feladatot vállal és azt maradéktalanul teljesíti is. Ezen kívül, amikor ideje engedi plusz feladatokat is végez, pl. naptárt szerkeszt. Igényes fotóit felhasználjuk az egyesületi Fb-oldalon és a kiadványokban. Csendesen, szerényen végzi feladatait. Kiváló terepgyakorlatokat vezet, pl. a tavalyi hegyvidéki pályázat alkalmával.
- Devescovi Balázs: Második ciklusban a választmány elnökeként összefogja és koordinálja a választmány munkáját. A gyorsabb, hatékonyabb információcsere érdekében a választmány digitális kompetenciáinak fejlesztése érdekében belső tanfolyamot szervezett az egyesület/választmány tagjainak. Aktív, lehet rá számítani. A 11. Környezeti Világkonferencián Prágában tized magával képviselte az egyesületet, ő fogta össze a csapatot. Az egyesület érdekeit mindig szem előtt tartja, s vannak kezdeményezései.
- Schenkerik Zsuzsa: Régóta tagunk, amikor teheti, részt vesz az egyesület rendezvényein (pl. közgyűlés, OT). Az ő ötlete nyomán indult az egyesület alakulásának 30. évfordulóján a Képfestés online játék a Fb-on, ő fogta össze, ő tett fel fotókat, s lendített a játékon, ha az elakadt. Az egyik „szülinapi” facsemetét ő ültette. Ő is vándortanösvény-animátorunk, aki több alkalommal vállalkozott önkéntes munkára, pl. részt vett a Muzsikál az erdő c. fesztiválon a Mátrában és Kecskeméten.

Saly Erika (az „ajánlattevők” méltatása alapján)

Lesz

Kapocs 2024

Idén is megyünk július végén 10 napra a Művészetek Völgyébe. Készen áll a program, megvannak az aktuális témákhoz az interaktív előadások (Saly Erika, Könczey Réka, Németh Ibolya (Bia), Nagy Andrea, Grossmann Erika, Vásárhelyi Tamás, Victor András, Tóth Miklós a megfelelő témák előadói). A már megszokott programjaink is meglesznek: ilyenek a Gyógynövények lépten-nyomon, a kézműves foglalkozások, a Fair Trade Kávéház, és természetesen a Víz vándortanösvényt is visszük. Sajnos jelenleg nagyon alacsony költségvetéssel számolhatunk, és ez nagyon megnehezíti a dolgunkat, pedig lesznek kiadásaink (szállítás, szállás, étkezés naponta 10-12 fővel számolva), és ez problémát okoz. Ezért idén is várjuk egy esetleges céges támogató jelentkezését, aki támogatná programjainkat.

Tóthné Timár-Geng Csilla

Országos Találkozó, Orfű (2024 szept. 13-15.)

Programtervezet

- amit nagy-nagy szeretettel állított össze Adorján Rita, Hirth-Szabó Orsolya, Huszár Zsuzsanna, Németh Ibolya (Bia) és Scheitler Adrienn.

Helyszín: Mecsek Háza (Orfű, Barlangkutató utca 1.)

<http://orfu.hu/> <https://www.mecsekhaza.hu/>

Közlekedés: telekocsival eccerű ☺, ha vonattal vagy busszal jöttök, akkor jussatok el először Pécsre. Pécsről távolsági busszal „Orfűi-tó” megállóig, innen kb. 200 m a Ház.

<https://data2.openstreetmap.hu/hatarok/hatarok.php?hatar=Orf%C5%B1>

1. nap (péntek)

Péntek délután 15-től érkezés, délután megsütjük a másnapra való bagetteket, előkészítjük a hidegcsomagokat... Orsival kézműveskedhet közben, aki akar. Az este legyen csak a miénk, a találkozásé, a szabad beszélgetésé!

18 órakor batyus vacsora – a mi batyunkban biztos lesz medvehagyma bigyó, meg zsír is, meg csalán pesztó is, házi vaj is, a tiédben is legyen valami finomság! ☺ Jó kis receptcsere lesz, érzem.

2. nap (szombat)

„A” program: Reggeli után busszal Tekeresre, és onnan kb. 5 km-es barangolás a Herman Ottó tónál

Herman Ottó, az „utolsó magyar polihisztor” neve az egyesülethez is kapcsolódik. Szeretnék benneteket egy vadregényes sétára invitálni ehhez a gyönyörű környezetben fekvő tóhoz, ahol közvetlenül a tóparton, a füzesek mellett vezet az utunk. Itt megcsodálhatjátok a vízi élővilágot, a tavat körbeölelő dombok között elterülő csodát. Adorján Rita lesz a túravezető, és segít neki Hardy Judit, akinek az apukája fontos szereplője volt a tavak létrehozásának, és így nemcsak a természet, hanem a történet is megelevenedik.

„B” program: A Háztól gyalogolva – Bia vezetésével – felfedezzük a Medvehagyma tanösvényt, a Malmokat, a Vízfő-forrást, az Orfűi tavat, a Kultúrpiacot és a Kemencés udvart.

Szombaton délután a Malmokban mutatjuk be a *Víz vándortanösvényt*, és megkérjük Vásárhelyi Tamást, hogy fejelje meg egy rövid, bevezető előadással. Victor András, Saly Erika és Bia vezetésével pedig csinálnánk egy zseblaboros-vizes-játékos-ehető vadnövényes terepi szöszmötölést a pataknál és a forrásoknál. Tervezünk egy „orfűi élőkönyvtár” programot is. Az A) és B) csoport is visszaér az élőkönyvtáros délutáni malmos kezdetre.

18 órakor vacsora és egy szép este együtt, csak mi (meg a tűz, meg az erdő, a szarvas, meg a furugla dallamokkal, meg „buci-sütéssel” - emlékezve azokra, akik már nincsenek köztünk). Aki jól gazdálkodik az idejével, alszik is egyet.

3. nap (vasárnap)

Vasárnap reggel beutazunk Pécsre, az autósok a Főpályaudvar hátsó ingyenes parkolójában hagyják az autójukat. Helyi járással felmegyünk a „Meseerdőbe”. Megnézzük ezt a fenntartható szemléletű ötletet, egy példát a 3R gyakorlati megvalósítására; s találkozunk a meseíróval is, ha ráér. Aki nehezen jár, a következő busszal visszamehet Huszár Zsuzsával. Aki bírja, azokkal erdei ösvényen, Tettyén át, a „malomkerekés” Vincze utcán gyalog le az Ágoston térre. Innen mindenki együtt belváros-felfedezésre indul Huszár Zsuzsával.

Gaztronómia: közös gazebed Fazekas Bálinttal az Emberség Erejével Alapítvány irodájában.

Búcsúzkodós-beszélgetős séta során vissza a Vasútállomásra és vége,..... és jövőre folytatódik majd valahol, talán Pakson, az ott élő környezeti nevelők ötletei alapján.... és így van ez, már sok-sok éve. ☺

***

Jelentkezési határidő: 2024. augusztus 18.

Regisztrációs felület:

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSc27qykQI4ElryuiBTU6pwhoiOrqRq8hvWIAGXSgJARO-DFw/viewform>

A támogatási díj **befizetésének határideje: 2024. augusztus 18.**

A közleménybe kerüljön be: OT hozzájárulás 2024 - a résztvevő(k) neve

A jelentkezés a regisztrációt követő átutalással együtt érvényes.

Számlaszám: 16200151-00270519-00000000

Addig is várjuk kérdéseiteket, de leginkább és elsősorban várunk benneteket Orfűn, szeptember harmadik hétvégéjén!

Gyalog Éva (OT felelős)

gyalog.eva@gmail.com

0630/6768944

Németh Ibolya Bia (OT házigazda)

bia.cserkut@gmail.com

0630/437-2340

Volt

Választmányi találkozó

Kedves Tagok,

A Választmány 2024-ben eddig egy találkozót tartott, március 11-én, Google Meeten. Közösen is átnéztük és átbeszéltük az idei egyesületi munkatervet, a szükségesnek tartott helyeken kiegészítettük, javítottuk. Néhány pontnál a tevékenység jelenlegi felelőse jelezte, hogy örömmel átadná másnak a feladatot, másoknál találtatott választmányi tag, aki – eddigi közreműködőből szervezővé válva – átvette a program szervezését; néhány munkatervi pontnál egy-egy választmányi tag elvállalta, hogy utána jár, hogyan lehetne abba új életet lehelni, és előjött egy-két új tevékenység ötlete is.

Devescovi Balázs

Újbudai séták 2024

a) Összefoglalás az eddigiekről

Ahogy arról már a februári KÖR-ben beszámoltunk, az Újbuda Önkormányzata támogatásával évek óta folyó séta-sorozat ebben az évben is folytatódik. Március-áprilisban lefutott a Villányi és Ménesi út, a Gellért-hegy, valamint a Gellért-hegy séta. Pontosabban kétszer ennyi séta, hiszen idén minden helyszín sétájára kétszer kerül sor (egymáshoz közeli szombatokon), hogy ne nagyon legyen olyan, hogy valaki azért marad ki, mert már betelt a létszám.

A Villányi-Ménesi út séta új terület, idén szerepelt először. Érdekes volt rátenni a séta-listára, mert a Villányi úti gimnáziumok, valamint a Ménesi úti politikai aktualitások, művészeti emlékek, egyházi-szociális létesítmények, s nem utolsósorban a hajdani szőlő-ültetvényekre emlékeztető utcanevek, a Pető Intézethez kapcsolódó információk és egyéb helyi érdekességek bőséges kínálatot nyújtottak a sétához. Ennek a sétának Victor András volt a gazdája.

A Gellért-hegy séta évek óta az egyik legnépszerűbb része a sorozatnak. Nem véletlenül! Olvassátok el alább Könczey Réka élvezetes, kedvcsináló beszámolóját a séta érdekességeiről!

A harmadik helyszín a Budai Arborétum volt, amelyet szintén VA vezetett. Ez mindig is biztos siker-pont volt a séta-sorozatban, mert számlálhatatlanul sok szépség és érdekesség van az Arborétumban. Most azonban a második alkalommal szokatlan zavar adódott. Az április 20.-ra meghirdetett séta kénytelenségből elmaradt, ugyanis arra a hétvégére virágvásár céljára a szervező cég az Arborétum egész területét kibérelte. Belépti díjat kellett volna fizetnie minden „sétálónak”, annak ellenére, hogy nem a kiállításra jött, hanem a szervezett sétára. Végül nem tehattünk mást, lemondtuk a sétát, s a sétára regisztráltak hazamentek.

Búcsúzóul abban egyeztünk, hogy jún. 1.-én pótoljuk az ily módon elmaradt sétát. (Ebből a KÖR olvasói számára annyi előny származik, hogy aki akar, még jelentkezhet arra a sétára, ugyanis még nem telt be a létszám.)

A sétákkal kapcsolatos további információt találtok hátrébb, a Programajánló blokkban.

Victor András

b) Séta a Gellért-hegyen

Március 23-án és április 6-án a Gellért-hegyre vezettünk újbudaiakat. Tudjuk, hogy a geográfusoknak ez csak domb; másoknak meg a Himalája... mindenesetre, volt, aki meglepődött, hogy felmentünk a tetejére. Kétszer is; mivel csak így lehet visszajutni a kiindulási pontra :).

Mindkét sétán sok beporzót láttunk munkában. Az első alkalommal meleg nyári nap volt, és legalább 3 héttel korábbi fenológiai fázisban voltak a növények a március végéhez képest. (Az állatok is, elnézést a képzavarért!) Csapody Vera cédrusától 15 méterre egy gyönyörű, hófehér virágú kisebb fa vonzotta a szemet. Miként a Plantnet app meghatározta – és mi is egyetértettünk vele utólag – ez egy gyöngycserje volt (*Exochorda* sp.).

Április 6-án csak amolyan rendes áprilisi idő volt. Talán emiatt, talán másért, de minden résztvevő elégedett volt a 7-8 ezer lépéses sétával. Mindenki boldog lett a leánykörösín természetes bóbitáinak és a cickafark levelének érintésétől. A sétavezető (Réka) annak örült, hogy a sétatársak közül többen is emlékeztek az Andrástól egy hónappal ezelőtt, a Villányi úti sétán tanult tigmonasztia jelenségre, és a virágzó borbolyáknál el is mondták, hogy mi az.

Aki még nem látta, és megteheti, annak javasoljuk, hogy nézze meg a hegy Szirtes út felé eső tetején a fiatal közgyümölcsös kertet, mellette a rovarszállót; és kissé arrébb a kertészek komposztálóját.

Könczey Réka

Családi Ökodélután Békásmegyeren

A Föld napja alkalmából – és ahhoz időben egészen közel, 2024. április 20-án, szombaton – került sor erre a rendezvényre. A Békásmegyeri Községi Ház meghívására érkeztünk a Csobánka térre, immár nem először.

Eredetileg szabadtéri programnak hirdették meg, és bár aznap délelőtt ragyogóan sütött a nap, a szervezők nem kockáztatták, hogy egy váratlan eső, vagy a feltámadó szél próbára tegye a kiállítókat, standolókat. Így a tágas és világos aulában kaptunk helyet, jól körbejárható asztalokkal. (Már javában benne voltunk a délutánban, amikor a hatalmas üvegablakon át észrevettük, ahogy egy jó kis zápor söpört végig a téren.)

A BKH közönsége – a környékbeli családok – eleinte lassan gyülekeztek, de aztán olyan „népszerűek lettünk”, hogy zárás után negyed órával még nem tudtunk hozzálátni az elpakoláshoz.

Mit vittünk magunkkal?

Az óvodás és kisiskolás gyermekektől a szülőkhöz, nagyszülőkhöz igyekeztünk mindenkire gondolni. Ahogy más hasonló alkalmakon is megfigyelhettük már: a

10-14 éves korosztályból vannak ilyenkor a legkevésbé. (A kiskamaszoknak már *nem buli* a szülőkkel tölteni a szombat délutánt.)

Amit ajánlottunk: *Természetismereti játszóház az MKNE utazó vándortanösvényeinek játékaiból: kirakó, párosító, logikai és társasjátékok kicsiknek és nagyoknak.*

Hálás köszönet Krisztának, aki egy korábbi lista alapján egyedül összekészítette a vinni valókat; Csillának, aki el- és visszaszállította, és Sztrida Eminek, aki harmadikként és legfiatalabbként csatlakozott a csapatunkhoz. Remélem, a mellékelt fotók visszaadnak valamennyit a jó hangulatból!

Gyalog Éva

Ismét ott voltunk a Föld napján az Állatkertben

Fenntarthatóság-játszóház, a Magyar Környezeti Nevelési Egyesület játékos állomása!

A program technikai lebonyolításában nagy segítség volt Vidra Marcsi szervező és szállító munkája.

Az első nap Timár-Geng Csilla, Kun Margit és Hársas Éva igyekezett a közönség érdeklődését felkelteni. Kicsit fáztunk a fák alatt, de jöttek a látogatók, így hamar bemelegedtünk. Főleg csoportokkal találkoztunk, játékosaink között voltak fiatal ételkiszállítók, egy csapatépítő program résztvevőiként, akik nagyon élveztek a különböző feladatokat. Vezetőjük nagyon hálás volt, hogy sikerült bevonni munkatársait. Jöttek nagyszülők az unokákkal, iskolás gyerekek, állatkerti dolgozók, akik már keresték a sátrunkat, mert tavaly is örömmel ismerkedtek az új játékokkal. (Hársas Éva)

Vasárnap Szentpétery Marianne, Keve Ildikó, Kun Margit, Sztrida Emília, Csintalan Gergely és egy új kollega fogadta a látogatókat.

Vasárnap leginkább családok látogatták a sátrunkat. A kicsik lelkesen és okosan gyűjtötték a hulladékot a szelektív gyűjtő játékkukákba. Sokuknak már ismerős volt a szelektív hulladékgyűjtés, de mivel a mi játékunkban többféle kuka van, mint a háztartásokban megszokott 3, új ismereteket is szereztek. Nagy öröm volt vasárnap látni, hogy ez a két lelkes, kedves és okos fiatal, Sztrida Emi és Csintalan Gergő milyen ügyesen foglalkozott a látogatókkal.

Úgy tapasztaltam, hogy a felnőttek gyakran szégyenlősen érkeznek a sátorba, csak a gyerekeiket követik. Ha a kezdeti gátlásukat elfelejtik, akkor egy rövid idő után már önfeledten és szívesen játszanak. Megdöbbennek, mennyi mindent tanulhatnak ezekből a játékokból. Remekül szórakoznak, és büszkék, amikor megoldanak egy-egy feladatot. Sokan megdöbbennek, hogy ezeket a játékokat az egyesület tagjai találták ki és valósították meg. A gyerekekkel könnyebb a helyzet, ők rutinosabban láttak a feladatokhoz, hamarabb oldódtak. Minden korosztály talált kedvére való játékot. (Szentpétery Marianne)

Most is nagyon népszerű volt felnőttek és gyerekek körében egyaránt a magvak tapogatása, a madarak felismerése és a vízparti élővilág kirakós. Főleg az idősebb korosztály játszott szívesen a kupakos társasjátékkal. Többen érdeklődtek az MKNE tevékenysége felől is. Egy óvodai pedagógus nagyon megörült, hogy óvodai képzéseket és programokat is tartunk, és tervezi, hogy írásban érdeklődik majd az együttműködés lehetőségeiről. (Keve Ildikó)

Vidra Mária szervező

Hunyadi tér

A Terézvárosi „Föld napja” program keretein belül a szombat (ápr. 27.) délelőttöt a Hunyadi téren töltöttük jókedvű, barátságos környezetben.

A tér másik oldalán virágosztás volt a lakosoknak, emellett komposztot is adtak az érdeklődőknek, ebben mi is segítettünk.

Három asztalra pakoltuk ki a játékainkat, amelyek a Beporzó és a Klíma vándortanösvény darabjai voltak. A program elején több felnőtt is érdeklődött, majd a gyerekek vették át a főszerepet. Nagyon tetszett nekik a memóriajáték és a mágneses molinó is. Négyen voltunk kinn, Dorka vezette a csapatot, az elején az összes játékot bemutatta nekünk, aztán ketté oszlottunk. Anna és Dorka voltak a nagy kirakóknál és a mágneses molinónál, Csinti és én (Emi) pedig maradtunk a másik két asztalnál, ahol a rovarszálló-építés, a horgolt gyümölcsök, a memória, a mágneses fa és a hogyan látnak a rovarok játékok voltak. A gyerekek nagyon élvezték, hogy kipróbálhatják ezt a sok mindent. Bekerülünk majd az újságba is, rengeteg fotót lőttek, és még interjút is készítettek Dorkával.

Sztrida Emília

PEDAGÓGUS NYÍLT NAP
2024. ÁPRILIS 27, SZOMBAT
9.00-16.00 ÓRA KÖZÖTT

13.00-15.00 Beporzók vándortanösvény – örömteli tanulás, praktikus ötletek, kipróbálható játékok, iskolában is hasznosítható jó gyakorlatok.

A foglalkozást vezeti: Szűcs Boglárka – Kecskés Ferenc, környezeti nevelők

Április 27-én nyílt napra várta a Budapesti Állat- és Növénykert a pedagógusokat, egyebek között állatkerti kulisszatitkok, zoopedagógiai foglalkozások és séták, szakvezetések, tematikus séták, játékpédagógia alkalmazási lehetőségei, kézműves programok is helyet kaptak a programkínálatban. A színes programcsokorhoz egyesületünk is hozzájárult Szabon Márta (az Állatkert munkatársa, egyesületünk tagja) meghívására. A „Jó gyakorlatok, ötletek állatkerthasználó pedagógusoktól” kétórás blokkban mutatta be a beporzó vándortanösvényt Kecskés Ferenc és Szűcs Boglárka, valamint a lebonyolításban aktívan segített Kecskés Ferenc felesége és Szűcs Kamilla. A bemutatót nagy érdeklődés övezte, közel negyven pedagógus regisztrált, hogy a Tanodúban felsorakoztatott beporzós játékokat, kísérleti eszközöket megismerhesse. Kecskés Ferenc bevezető előadása a beporzók ismertetéséről, szerepükről, valamint a vándortanösvények módszertani jelentőségéről, sajátosságairól remek ráhangoló és áttekinthető lehetőség volt. Ezt követően három asztalnál, csoportokba szerveződve ismerkedtek az érdeklődők a Beporzó vándortanösvény egyes elemeivel, amelyekhez egyesületünk munkatársai további magyarázatokat fűztek, a felmerülő kérdésekre tájékoztatást adtak. Az esemény során sokan tudomást szereztek a vándortanösvényekről, számos megkeresés érkezett a kölcsönzési lehetőségekről, így várhatóan lesznek további együttműködési lehetőségek is oktatási intézményekkel.

Szűcs Boglárka

Víz világnapja a Duna Múzeumban

A Duna Múzeum minden évben különleges programokkal ünnepli meg a Víz világnapját. Idén külsős programtartókat hívtak a múzeumba, hogy interaktív foglalkozásokon vehessenek részt az iskolai és óvodai csoportok.

Április 24-e az ovisoké volt, akik többek között részt vehettek bábszínházi előadáson, vízirendőr bemutatón, ismerkedhettek a vízi élővilággal és az MKNE vizes kísérleteivel.

Az időjárás miatt sajnos beszorultunk egy kis kiállítóterembe, ahol nem volt lehetőség jó kis ovisoknak való pacsálásra, de azért készítettünk együtt egy rovaritatót, megvizsgáltuk, mennyi érmét lehet még beletenni egy már vízzel teletöltött pohárba, és megnéztük, hogy a talajba, vízbe kerülő szennyező anyagokat hogyan szívják fel a növények. Közben persze beszélgettünk a beporzókról, a molnárkákról, meg ami éppen foglalkoztatta a kis csapatot. Örömteli délelőtt volt, sok kíváncsi kisgyerekekkel.

Bátyi-Földesi Dóra

Puli online Szalon

Az év első hónapjaiban kicsit elcsúsztunk a szokásos, minden hónap második csütörtökére ütemezett ritmustól, de áprilisban visszaállt a rend. Az áprilisi Szalon éppen a Költészet napjára esett, amit szűk körben ugyan, de megünnepeltünk többek között az alábbi verssel:

Kárpáti Tibor: Gyöngyöt az embernek
valami érzést gyönyörút, szépet
valami hangot valami képet
napfény ecsetje napsugár húrja
valami újat valamit újra
valami ósit valami égit
valami hősit valami régít
valami földit valami gyarlót
fagyöngyöt vágó
holdsugár-sarlót
szent dal csengését
majd a szent csendet
káoszban fogant újjászült rendet
játékot, harcot
s a végén békét
tó mélyén alvó tündérek képét
lelkek sebére hófehér tépést
tenni az Isten felé pár lépést
átlépni közben árkot, göröngyöt
és az Embernek szórni a gyöngyöt

zene: Heinczinger Miklós

<https://www.youtube.com/watch?v=H5RtPoMFq6s>

Május közepén a személyes találkozóra helyeződik a hangsúly a közgyűlésen, ezért májusban a Szalont nem nyit ki.

Trescsik Angéla

FitDIGIT: kódolási gyakorlatok informatikát tanuló középiskolásoknak fenntarthatósági témákban

Április 24-ére meghívást kaptunk Százhalombattára, az Érdi SzC Széchenyi István Technikum és Gimnáziumba. Hatpartneres ERASMUS [projektjük](#)ben éppen vendégül láttak olasz, máltai, török, cseh pedagógusokat. Saly Eszter rövid előadást tartott az Egyesületről, a módszereinkről. Könczey Réka a környezeti nevelést kötötte össze az IKT-világgal, és felmutatott néhány példát még a mesterséges intelligencia és a fenntarthatóság gyakorlati kapcsolatáról is. Vásárhelyi Tamás a vándortanösvény módszert részletezte, és demonstrálta is mindenkinek. Aztán a Klíma Vándortanösvényből kiválogatott játékokkal dolgozhattak a külföldi pedagógusok. Hiába informatika köré szerveződött ez a projekt, a visszajelzések szerint nagyon élvezték a mi megfogható játékainkat is.

Felhasználtuk ezt a felkérést arra, hogy a Klíma Vándortanösvény 32 játékából 12-t (játékleírásokat és gyereklapokat) angol nyelvre átültessünk. Réka és Forintos Kriszta munkájában a [Sün Samu mese](#) online szabadulósobája is elérhető már angol nyelven. Talán lesz, aki itthon – mondjuk Kapolcson – hasznosítani tudja ezeket!

Krisztának köszönjük az online játékot, itt találjátok:

<https://view.genial.ly/66261607301660001516ae70/interactive-content-sam-the-hedgehog-and-the-climate-change>.

A külföldi tanárcsoport után az iskola két osztálya számára tartottunk (immár magyarul) foglalkozást. A szervezőkkel együtt úgy látjuk, hogy még a „zsenik” és a tűzrőlpattant diákok is tanultak újat; illetve tapasztaltak olyat, amit eddig soha. A helyi Halom TV-nek mindhárman, illetve közösen interjút adtunk. Itt találjátok a 41. perctől, bő negyed órában, Szabó Lídia tanárnő felvezetésével:

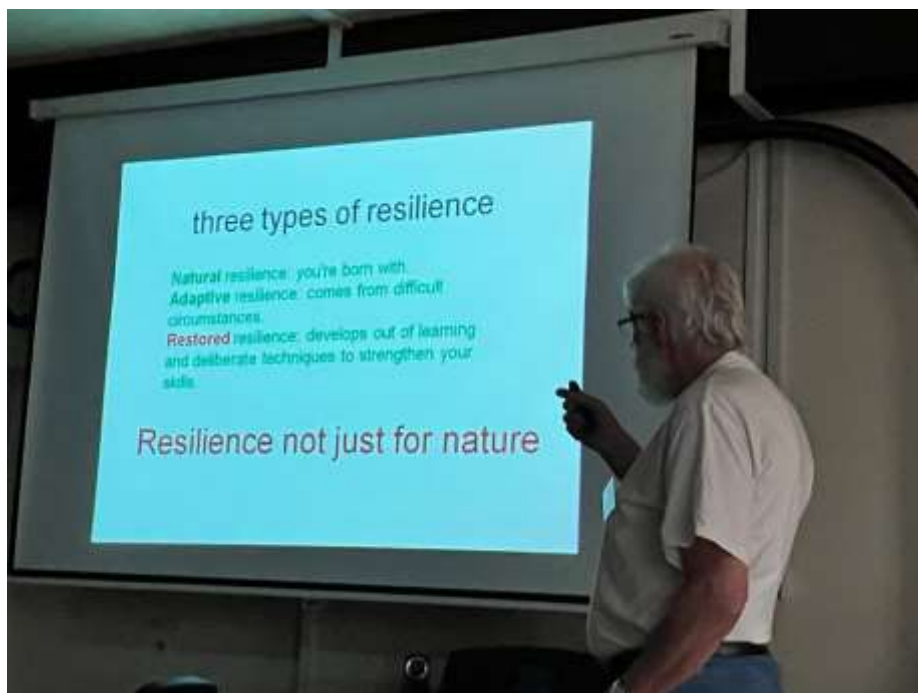
<https://halomtv.hu/varosi-kronika-947>, diákok kommentjeivel is.

Érdeemes volt elmenni Százhalombattára!

Kódolással is foglalkozó tagjaink számára érdekesek lehetnek a projekt óratervei, melyeket itt találtok: <https://www.aksantys.com/a-green-future-in-the-digital-world/>. Öt történetmeséléssel induló foglalkozásterv van, és tanári kézikönyvek is. A következő témákat tárgyalják, mindenhol kódolást is alkalmazva: klímaváltozás, szennyezéscsökkentés, a cégek és a tengeri műanyagszennyezés összefüggései, egyes iparágak potenciális környezettudatossága, körforgásos gazdaság, a helyi közösségek hulladékos akciói, a lakóházak energiahatékonysága, a közlekedési ÜHG-kibocsátás minimalizálása, élelmiszertermelés. Azaz majdnem az összes standard fenntarthatósági tematikát feldolgozták közösen.

Eszter demonstrál

Tamás magyarázza a rezilienciát

Tamás illusztrál: a „Ne féljünk!” c. feliratot éppen ellepi az árvíz

Könczey Réka

Három ráncfelvarrott és egy új rovar tanya Budapest XII. kerületében

A (kerületi) Hegyvidéki önkormányzat Zöld Irodája megkeresett bennünket egy új rovarszálló építése ügyében, mégpedig illusztris helyen, a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem épületegyüttese előtt, forgalmas út mentén, telepített méhlegelő közvetlen közelében. Szóba került a 2 és 3 éve épített rovarszállók időjárásállóbb (de vízbázisú) festékekkel való átfestése is, és az újjal együtt ezt is megrendelték. Ez a kerület „méhbarát kerület”, egy EU-s pályázatuk során jutottak el ide. Mi is a pályázat kapcsán kerültünk évek óta tartó munkakapcsolatba. A kitáblázott méhlegelők, rovarszállók, telefonos tanösvény mellett kiadványaik vannak a témában, előadásokat tartanak, létrejött egy Méhbarát hálózat is. És sok más mindennel is foglalkoznak, pl. kertek „természetesítésével” is (<https://zold.hegyvidek.hu/>).

Átfestések

Az átfestések során megállapítható volt, hogy ezeknek a tanyáknak a váza remekül állja az idők zivatarait és főleg napsütését. Ezért a festésnek inkább csak annyi volt a szerepe, mint a ráncfelvarrásnak: szebb lett, de nem lett fiatalabb. És ez fontos szempont, hiszen feltűnő szállóink legalább annyira szólnak a méheknek, pókoknak és bogaraknak, mint a járóelőknek. Szerepük az is, hogy felhívják a figyelmet arra: rovarokat, ízeltlábúakat érdemes segíteni (nyilván,

mert valamiért hasznosak). Legjobb esetben elérhetik, hogy valaki kedvet kapjon maga is ilyeneket készíteni.

A Szt. Orbán téren a szálló közvetlen környezetében lévő, korábbi nyírt gyeppel helyett magas fű van most, benne vöröshere, boglárka és a fűből kivirító margaréták látványa fogadott. Sajnos a kétszeri átfestés során alaposan összetapostam egy gyűrűben a gyepet. (Szaktanácsra először vízzel kissé hígított, másodszor sűrű akrilfestékkel dolgoztam, majd a sárgára még egyszer, harmadszor is rá kellett menni, mert az nem fed olyan jól. Kellett a vízzeloldékony festék, mert lakott szállókról van szó, sőt, kellett a nyugodt mozgás is, mert április végén is jártak még az önkényes, de jogcímmel rendelkező anyák és gyarapították a lakók számát.) Sok betapasztott furat is volt, mint a másik két helyszínen is.

Megállt itt egy néni, és örömmel nézte, amit csinálok, majd megszólított, elbeszélgettünk. A környéken lakik, rendszeresen jár ide, szokta nézegetni, ahogy sűrögnek-forognak a dundi faliméhek. Neki még nincs ilyene, de van már egy tuskó. Van, aki kifúrja? – kérdeztem. Majd kölcsönkérem a szomszédtól a fúróját és megcsinálom magam – volt a válasz. Eldiskuráltunk arról, hogy milyen előnye van, ha mindkét végét szeretné kifúrni, hátránya egy sem.

Sorrendben a második a Széchenyi-hegyen, a Fogas felső végállomásánál még 2021-ben felállított építmény volt. Itt olyan valakivel beszélgettem, aki tudta, mi a Római Klub. Az első festés után is már nagyon máshogy nézett ki a szálló, a második festés idejére talán ezért volt rajta két légy, egy katica, egy ugrópók, és (2 m magasan, a faszerkezet legtetetjén) egy kis araszolólepke-hernyó! Itt április

29-én még járt egy faliméh (talán csak hogy megmutassa beszélgetőtársamnak, hogy igenis járnak ide rovarok bölcsőt építeni?).

A 2022-ben a Pethényi utcai játszótér közelében, erős esőben felállított rovarszálló nézett ki leghervasztóbban. Itt fogkefegyep fogadott, és az erős akác törzs tövén meg is látszott a rendszeres damilos kaszálás nyoma, nem csoda, hogy olyan sok fiatal fa megy rá a tudatlan és érzéketlen kaszálás következményeire. Festés közben kicsit kisütött a nap, és azonnal megjelentek még munkában lévő faliméhek. Nagy meglepetés volt a megszokott fajok (sacra az *Osmia bicornis* és *O. rufa*?) mellett egy nagyobb testű, feketébb faj több példányát megpillantani. Ami még érdekesebb, hogy ezek a nőstények a lyuk szájához megérkezve hanyatt másztak be, pillantást engedve potrohuk élénk fehéressárga, pollennel borított hasoldalára. Mintha dicsekedtek volna vele: Nézd, ilyen sokat sikerült összegyűjtenem az én leendő kicsikémnek! (A faliméheknek nincs a lábán kosárka, ők itt hordják terhüket.)

A rovar tanya kezelése előtt és után

Rovarszálló és az emlősök

Ezek az építmények nemcsak a gerincteleneknek jók, és azoknak a madaraknak, amelyek kicsipegetik a sárdugót, esetleg a furat száját a csőrükkel kitágítva, hogy hozzáférjenek az eleven konzervhez. Legalább két emlőfaj is profitál belőlük. Az egyik építmény teteje alatt nyesttűrőleket találtam. A nyest köztudottan szereti feltűnő, a környéknél magasabb helyekre lerakni potyadékát, hogy mindenki, főleg a riválisok lássák, ez az ő területe. A másik emlős kutya volt, pont akkor pisilt a szálló tövébe, amikor ott festegettem, a folt kerülgetésével is nehezítve a munkámat. Régi vicces rajz volt a Független Ökológiai Központ faültetési programjának kiadványán, ezzel a felirattal: A fátlan városokat a kutyák sem szeretik! Na de hogy éppen erdőszélen szoruljon rá erre a dologra valaki...

Rovarszálló és önbecsülés

A szűk helyeken, a zűrös felületeket, zugokat, sarkokat festegetve elvesztettem két eredetileg utcán is hordható (már nyűtt) ruhadarabot. Lett viszont egy festő nadrágom és egy festő dzsekim, amit most már összekenehetek még jobban. Ez az élmény elvette az önbecsülésemet, de aztán odajött valaki és ezzel szólított meg: Maga egy valóságos Picasso! És így köszönt el: Na, pingálgasson tovább!

Rovarszállófestéskor is nyitva a szem – sajnós

Fél füllel hallottam, hogy egy osztály érkezik, a tanárnő elosztja és szétereszti a gyerekeket, akik nem sokkal később „tele zsákokkal” szivárognak vissza és remek hangulatban beszélgetnek, amíg az utolsók is megérkeznek. Kérdésemre megtudtam, hogy a „Te szedd” szemétszedő akció keretében kaptak rengeteg fehér nylonzsákot és gyerekenként egy pár kesztyűt, a teli zsákokat lerakják az összeszedő pontra, ahonnan azokat elszállítják majd. Túl azon, hogy már megint (még mindig) gyerekek szedik a szemetet a felnőttek helyett, azért itt volna még mit javítani. Például a félig-harmadig teli zsákokat lehetne összetölteni, megmentve így néhányat további használatra. Például lehetne nem egyszerhasználatos kábelkötözővel összefogni a zsákok száját. Például lehetne nem kidobni a hófehér kesztyűket. Reménysugárt a (megint fél füllel hallott) beszélgetés adott.

Tanárnő: Gyerekek, ebbe a zsákba dobjátok be a kesztyűket!

Egy lányhang: Én kimosom otthon és akkor még lehet használni.

Tanárnő: Jé, milyen remek ötlet!

Az új rovaratanya

(Igyekszem átszoktatni magam a *rovárszálló* helyett a *rovaratanya* kifejezés használatára, jobban fedi a valóságot.)

Az akác megint a kertemből került ki, Bakonyi Gáborral dolgoztunk a nyers váz elkészítésén, majd a váz-elemek festésén.

Az elkészült váz ideiglenesen összerakva

Folyik a deszkák festése

Készül az építmény

Elkészült

Az elkészült szállót kis ünnepség keretében avattuk fel. Volt Beporzók Büszkesége torta és pohárköszöntő és tokaji borral koccintás, névnap köszöntő ének és versmondás, és igen pozitív hangulat.

Vásárhelyi Tamás

Projektek

Ökosodj! Fenntarthatóságra nevelés a köznevelési intézményekben

Az „Ökosodj” akkreditált pedagógus-továbbképzésünk érvényességi ideje márciusban lejárt.

Saly Erika, Halácsy Ági, Victor András és én, négyesben indítottuk el az új akkreditáció folyamatát. Online megbeszéléseken véglegesítettük a programot, és beszéltük meg a PIR felületen lévő nyomtatvány kitöltését. András ezek alapján elkészítette a végleges változatot, amit Erikával feltöltöttek az online PIR felületre. Három nap múlva egy rövid hiánypótlási kérelmet küldtek, amit megbeszéltünk, és a kért apró hiányosságokat megszüntettük, vagyis a megfelelő mondatokkal kiegészítettük a feltöltött anyagot. A kiegészítésekkel együtt elfogadták a képzést.

Az átdolgozott akkreditált képzésünket már folyamatba ágyazott 40 órás képzésként terveztük és hirdettük meg, amit igény esetén bármikor elindíthatunk.

Tóthné Timár-Geng Csilla

„Azért a víz az úr” projekt

A tavaly novemberben indult projektünk januárban kapott igazi lendületet. Az év első két hónapjában 4 találkozót tartottunk, kettőt élőben és kettőt online. Az első három alkalmon bemutattuk a projektet, összegeztük az eddigi vándortanösvényekkel kapcsolatos tapasztalatokat és kidolgoztuk az új vándortanösvény koncepcióját. A negyedik alkalmon, a „Vizes oktatási műhelyen” már nem csak a tagság vett részt. Meghívtunk olyan szakembereket és szervezeteket is, akik aktívan foglalkoznak a víz kérdéskörével. Közülük előadást vagy módszertani bemutatót tartott Kajner Péter a WWF-től, Bakonyi Gábor a MATE-től, Neumayer Éva a Magosfától, valamint a Duna Múzeum két környezeti nevelője is. Természetesen tagtársaink is képviseltették magukat előadásokkal, bemutatókkal: Kun Margit, Victor András, Vásárhelyi Tamás és Schenkerik Zsuzsa is megosztották velünk vizes kísérleteiket, játékaikat. Szkárosi Agapé pedig a HAND projektet ismertette, melynek keretén belül valósul meg az MKNE programja is. 28-an vettünk részt a műhelyen, amely a visszajelzések alapján érdekes és hasznos volt, szép élményekkel tértek haza a résztvevők. A találkozó végén közösen meghatároztuk a [Víz világnapi felhívásunk](#) tartalmát, melyre 25 intézményből érkeztek fényképek és videók. Bölcsődétől a középiskoláig sok-sok érdekes alkotást láthattunk.

Volt kézműveskedés és játék, melyekről fényképeket kaptunk, valamint mozgás, ének, tánc és hangutánzás, melyeket videón örökítettek meg a résztvevők. A beküldött anyagok annyira fellelkesítettek bennünket, hogy végül két környezeti nevelési ajándékcsomagot is kisorsoltunk az intézmények között. Érdemes megnézni a felvételeket a [FB oldalunkon](#). A szakmai találkozókat Saly Erika, Vásárhelyi Tamás és Bányai-Földesi Dóra készítette elő.

A Víz világnapja alkalmából, zöldcsütörtökön online előadást tartott Könczey Réka, Pamlényi Csilla és Victor András a vízről. A három előadó háromféle megközelítése egy izgalmas estét eredményezett. Az előadásról készült felvétel a későbbiekben felkerül az MKNE youtube csatornájára is.

A sok szakmai feladat között húsvétkor benyújtottunk egy köztes szakmai elszámolást is, hiszen mégiscsak egy pályázatról van szó. A szakmai és pénzügyi beszámolónkat elfogadta a támogató HAND Szövetség. Köszönet Sztridáné Kurucz Krisztának a pénzügyek precíz vezetéséért!

Időközben elindult a régóta várt „Víz vándortanösvény” készítése is. Sok lelkes tagunk vesz részt benne az ötleteivel. Ennek a folyamatnak még az elején

vagyunk, de már kipróbálhattak néhány játékot a közgyűlés szakmai programjának résztvevői. A Zöld Civil OT-ra további játékokkal készülünk, valamint ott is tartunk egy Vizes oktatási műhelyt a WWF-fel közösen. Aki teheti, tartson velünk!

Köszönet mindenkinek az eddigi sok-sok munkáért!

Bátyi-Földesi Dóra, projektvezető

Az „Együtt egy nyitott, igazságos és fenntartható Európa felé a világban – Negyedik Trió EU Elnökségi Projekt” az Európai Unió társfinanszírozásával valósul meg, a magyar HAND Szövetség; a spanyol La Coordinadora; a belga CNCN-11.11.11 és 11.11.11., mint nemzeti civil szervezeti platformok, valamint a CONCORD, mint európai civil szervezeti szövetség partnerségében, közösen munkálkodva a fenntartható fejlődés és nemzetközi együttműködés területén.

A résztvevők alkotta vízcsepp

Összefogás a bolygóért

Szakmai találkozó a Bolygóban

Kíváncsi pedagógusok

Tagjaink írták

Megújulóban Egyesületünk honlapja!

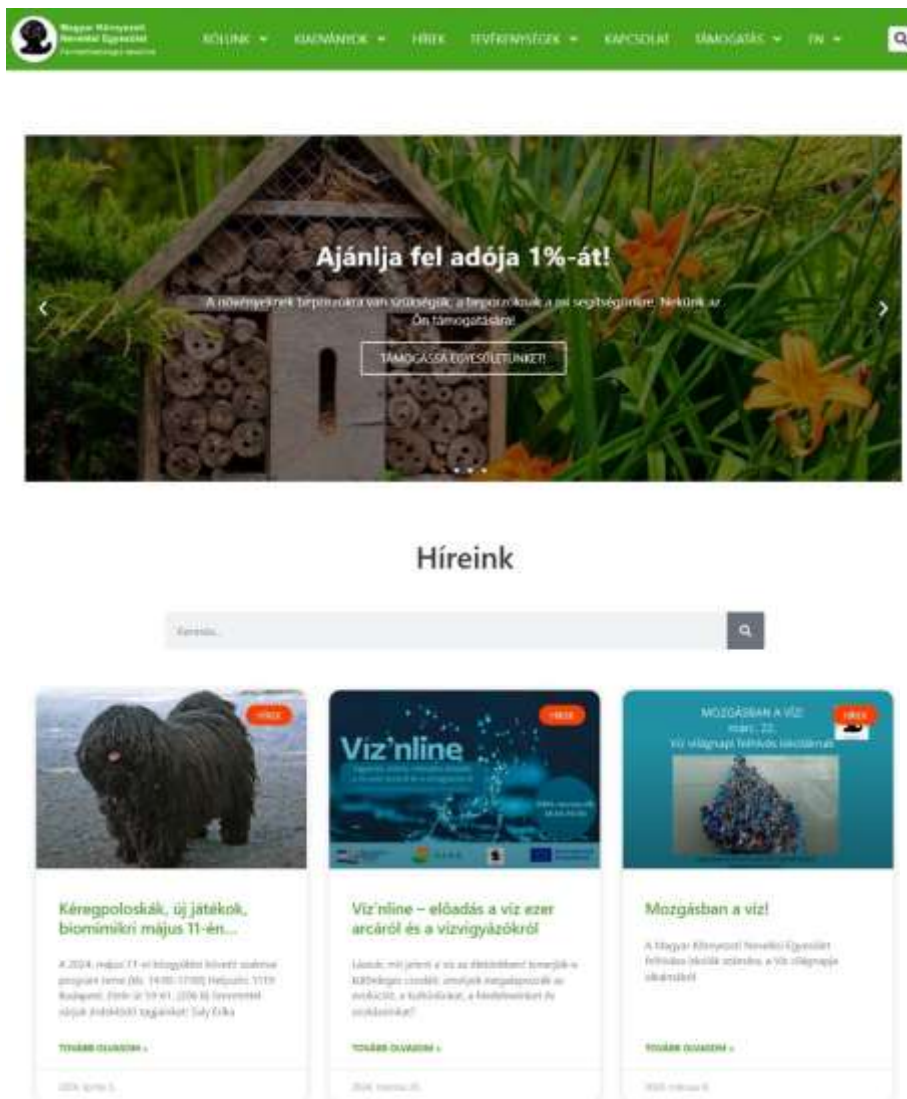
Egyesületünk honlapja (<https://mkne.hu/>) technikai és biztonsági karbantartást igényel, vagyis a honlapot működtető szoftvert és az oda bekötött applikációkat rendszeres frissíteni kell. Emellett szükség van és lesz a jövőben is aktuális problémák megoldására és új fejlesztésekre, amit saját erőből nem tudunk megoldani. Erre a munkára a Vezetőség Czirják Tamást kérte fel.

Tamás a szükséges frissítéseket elvégezte, és további fejlesztéseket hajtott végre, illetve hasznos tanácsokat adott néhány probléma kiküszöbölésére. Ezek közül alább néhány:

- **Tárhely felszabadítás:**
  - Üzenetek: Tamás kiderítette, hogy web tárhelyünk legnagyobb részét az itt tárolt üzenetek foglalják el. Iránymutatása alapján Egyesületünk irodavezetője (és mindenestül segítők) Sztridáné Kurucz Krisztina törölte a tárhelyről az üzenetek nagy részét (ezek máshol elérhetőek maradtak), és ezzel jelentős tárhelyet szabadított fel. Köszönjük, Kriszta!
  - Fotók/képek és PDF file-ok méretének csökkentése: Tamás útmutatásai alapján ezt most diákmunkában elvégzi egy fiatalember. A jövőben magunk fogjuk a fotók/képek és PDF file-ok méretét csökkenteni. Ehhez természetesen segítséget kapnak a szerzők!
- **Látogatók számlálása:** Tamás beillesztett egy számlálót minden oldalra, amely mutatja az összes látogató és az aznapi látogatók számát. Tamás vizsgálja annak lehetőségét, hogy egy szofisztikáltabb számlálót építsünk be, amely részletesebb adatokat szolgáltat, és pl. alkalmas lesz a PDF dokumentumok letöltésének számát is követni. Ehhez további fejlesztésekre lesz szükség, mivel a látogatók nyomon követése valószínűleg érinti az EU adatvédelmi előírásait (GDPR).
- **Új alkalmazás** vezérli a főoldal tetején futó képeket, és Tamás új sablont vezetett be a blogbejegyzésekre is (ilyenek pl. a Hírek rovat oldalai). Ezeket a fejlesztéseket az Elnökség jóváhagyta. Ezen változások érintik a főoldalon és az oldalakon megjelenített fotók/képek méretezését is. Erről készül egy részletes tájékoztató, amit megosztunk majd minden érintettel.

- **Hírek oldal** (<https://mkne.hu/hirek/>)
Ez az oldal eddig sajnos üres volt (a főoldalon eddig is megjelentek a hírek), de most a Tamás által alkalmazott sablon automatikusan megjeleníti itt is a híreket és ezek kereshetővé is váltak.
- **Természetesség-mérő:** a honlap megújítása a jövőben várható.

Ránk vár azonban a feladat, hogy honlapunk oldalainak tartalmát rendszeresen ellenőrizzük és az ott található információkat frissítsük! Erre jó lenne egy ütemtervet kidolgozni, mert egy honlap értékét leginkább az ott található információk minősége, frissessége és mennyisége szabja meg. Természetesen nagyon fontos a vonzó külső és a jó kezelhetőség is. Ez utóbbiban tud Tamás és tudok – képességeimhez mérten – én is segíteni.

Keve Ildikó

Beszámoló a brüsszeli EU tanulmányútról

Rövid bemutatkozó: Bartha Karina vagyok, az Egyesület egyik diáktagja. Az Egyesület munkáját 2019. óta segítem évente önkéntesként a Zöld Zugolyban. Taggá 2022-ben váltam, amikor az a megtiszteltetés ért, hogy a Környezeti Nevelési Világkongresszuson adhattam elő a Zöld Zugolyról. Tavaly diplomáztam nemzetközi tanulmányok alapszakon, szakdolgozatomat környezetjogalkotási témában írtam. Nagyon örültem, hogy az Egyesület képviselőjében én vehettem részt a HAND Szövetség brüsszeli tanulmányútján.

A tanulmányút március 18-22. között az „Együtt egy nyitott, igazságos és fenntartható Európa felé a világban – Negyedik Trió EU Elnökségi Projekt”-ben valósult meg. Célja az EU működésének és a civil szervezetek részvételi lehetőségeinek megismerése volt. Leginkább a tartalmas szóval tudnám jellemezni, számos informatív szakmai programon vehettem részt más egyesületek képviselőivel együtt. Ellátogattunk többek között az Európai Bizottsághoz, az INTPA Főigazgatósághoz, az Európai Parlamentbe, az Állandó Magyar Képviselőhöz, a CONCORD Europe-hoz. Az utolsó két napon a European Citizen's Summiton vettünk részt, amit a CNCSD-11.11.11 szervezett.

Az ismeretek közül a DEAR programot (Fejlesztő, oktatási és tudatosságnövelő) emelném ki, amit az INTPA Főigazgatóságnál mutattak be nekünk. A program az EU határain belül valósul meg kulcsszerepet nyújtva a civil szervezeteknek. Pontos információ még nincs róla, de elképzelhetőek a jövőben újabb pályázati kiírások, amit az Egyesületnek mindenképp érdemes figyelemmel kísérnie. A CONCORD tevékenysége is figyelemreméltó, ami fenntarthatóságért dolgozó NGO-k konföderációja. A HAND Szövetségen keresztül az MKNE is a tagjává vált. A European Citizen's Summit-on az Egyesület csatlakozott a Brüsszeli deklarációhoz a fair, fenntartható és inkluzív Európáért. A Citizen's Summit-on interaktívabb programon is részt vettem, ahol belga és olasz civil szervezetek képviselőivel is találkoztam. Egy klímatüntetésnek is részese lehettem.

Összességében remekül éreztem magam, sok új ismerettel és tapasztalattal gazdagodtam és annak is nagyon örültem, hogy megismerhettem a magyar szervezetek képviselőit. Nagyon szépen köszönöm az Egyesületnek, hogy részt vehettem a tanulmányúton! Nagyon várom, hogy a május 7-i elnökségi ülésen is mesélhessek róla [ez menet közben már meg is történt – szerk.]. Remélem az Egyesület számára is hasznosak lesznek az információk!

Bartha Karina

Karina mosolygósan, kékeszöld kabátban

Könyvajánló

Paraszi újrahasznosításról

Az előző Kör-ben írtam rövid recenziót Benedek Csaba remek könyvéről (*Újrahasznosítás a paraszti kultúrában és napjaink társadalmában*). Egy sokkal bővebb ismertetés, és képekkel illusztrált kommentár jelent meg a Magyar Múzeumok oldalain: <https://magyarmuzeumok.hu/cikk/nemesedik-mint-az-obor-sajnos>. Nem reklámoznam, ha nem volna a jelenség olyan fontos számunkra.

Vásárhelyi Tamás

Új tagjaink

Földi Panka

Általános iskolás korom óta tudom, hogy olyan szakmát szeretnék választani, mellyel valamilyen fontos dologhoz járulhatok hozzá. Akkoriban ez az állatvédelem területén lévő szemléletformálás volt, mely jelenleg is az egyik fő célkitűzésem, emellé viszont néhány évvel ezelőtt fontos szerepet kapott a környezet- és természetvédelem is. Azóta nem tudom elképzelni azt, hogy más területen tevékenykedjek. Biológusként végeztem az ELTE-n 2023 nyarán és szeptembertől a Pannon Egyetem Körforgásos Gazdaság Menedzsment mesterképzésére járok levelező tagozatra. Környezeti nevelőként dolgozom különböző szervezetekkel együttműködve, illetve szívesen részt veszek a környezet- és természetvédelem más szegmenseiben is. Úgy gondolom, hogy rengeteget fogok tudni tanulni az Egyesület minden tagjától és remélem én is hozzájárulhatok eddigi tapasztalataimmal a szervezet további sikereihez.

Szerényiné Szilágyi Eszter

Jelenleg alsó tagozaton tanítok első osztályban és természetismeretet tanítok felső tagozaton. Már kiskorom óta nagyon szerettem a természetet, neveltetésemből adódóan pedig ennek szeretete meg is maradt. A tanítóképző főiskola után biológia-környezettan szakra jártam az egyetemen. A gyerekekkel szeretném a természetet úgy megismertetni, hogy ne csak a benne rejlő csodákat lássák, hanem legyen igényük megvédeni is azokat. Azért csatlakoztam az egyesülethez, mert sok lehetőséget látok abban, hogyan tudjuk az embereket szembesíteni, játékok útján szemléltetni, mekkora bajban is van természetes környezetünk. Nemrég a Fűvészkertben is találkozhattatok velem biomimikri képzésen, az újbudai séták egyikén, a Rupp-hegyen is, illetve most a közgyűlésen is jelen voltam.

Sztrida Orsolya vagyok,

ötödéves magyar-angol tanárszakos hallgató az ELTE-n. Az egyesületben eddig csak önkéntesként működtem, főleg a Művészetek Völgye fesztiválon, ahol 2019 óta én vezetem a Fair Trade kávézót. A méltányos kereskedelem azóta is szívügyem.

Programajánló

Újbudai séták

Az Újbudai sétáknak kb. a felén vagyunk túl. Még következnek a Feneketlen tó (jún. 8. és 15.), a Kopaszi-gát (szept. 7. és 21.), a Szabadsághídtól az Info Parkig (szept. 28. és okt. 5.), s végül a Gellért tértől a Móricz körtérig (okt. 19. és 26.).

Látogassatok el a honlapunkra, ahol egy kattintással megérkezhetek az [Újbudai séták oldalára](#). Ott találtok még információt pl. a jelentkezés módjáról és időpontjáról.

Victor András

Belső képzés

A HAND Szövetség Presidency Munkacsoportja révén további lehetőséghez jutott egyesületünk. A EUPP4 projekt keretében egyéni szervezeti képzésre nyertünk egy kisebb összeget. Június 15-én, pénteken délután 15:00-18:00 óra között online találkozóra hívjuk mindazokat, akik szeretnének többet tudni a zöld kompetenciákról, a mindenhol - és bárhol - agilis környezeti nevelők feladatairól, a projektmenedzselés módszertanáról. Műhelyvezető: Könczey Réka. Az interaktív foglalkozás beszélgetéssel zárul, ahol a résztvevők megoszthatják egymással tapasztalataikat, gondjaikat, ötleteiket. A jelentkezés linkjét – és a további részleteket – a honlapon és a lev-listán hamarosan közzétesszük.

Vidra Mária

Versek, szépségek

A természettudomány módszertanához szorosan hozzátartozik, hogy a világ jelenségeit a maga sajátos fizikai, kémiai, biológiai szempontjai alapján határolja körül, és a leírásból kirekeszti a maga szemszögéből mellékes mozzanatokot. A szabadesés tanulmányozásakor például lényegtelen, hogy a szikláról egy darab kő vagy egy emberi test hullik alá.

Ami a megismerés fázisában kézenfekvő – tudniillik a leegyszerűsítés – ugyanaz az alkalmazás fázisában már roppant aggályos.

Ács József (in: Liget 2007/8.)

Közérdekű

Kedves Tagjaink!

2024-ben Egyesületünk éves tagdíjai a következők:

- **6 000 Ft egyéni,**
- **3 000 Ft kedvezményes (diák, nyugdíjas)**
- **9 000 Ft családi.**

A befizetéseket továbbra is a következő bankszámlaszámra lehet utalni:

Bankszámlaszámunk: MagNet Bank 16200151-00270519-00000000

A 2024-es évre vonatkozó tagdíjat **2024. március 31-ig** kellett rendezniük a tagoknak. Kérjük, aki az idei tagdíjat még nem fizette be, mihamarabb tegye meg!

**Tagdíjbefizetési
határidőnk:
március 31.!**

Kedves Tagjaink!

A 2023-as évre vonatkozó személyi jövedelemadó bevallások elkészítésekor ismét lehetőség lesz 1%-os felajánlásokat tenni, nagyon köszönjük, ha ez úton is támogatjátok egyesületünket.

Adószámunk: 18043554-1-41

Hálásan köszönjük Tagjainknak és Hozzártartozóinknak, hogy az eddigi években is gondoltak ránk és Egyesületünket jelölték meg kedvezményezettként!

Tájékoztatás:

Irodánkban jelenleg sajnos nem tudunk személyesen találkozni, itthonról dolgozom. Telefonon (06-20-494-94-69) és e-mailen (kriszkurucz.mkne@gmail.com) természetesen elérhető vagyok, ha valaki postán szeretne valamit küldeni, kérem előtte egyeztessen velem, hogy milyen postacímre teheti meg!

Sztridáné Kurucz Krisztina

Felelős kiadó: az Egyesület elnöke
Szerkesztő: Hársas Éva
Honlap: www.mkne.hu

Iroda és postacím:
1119 Budapest, Etele út 59-61.
Tel/Fax: 321-4796
e-mail: mkne@mkne.hu